

Meteoros rövidhírek

➤ UJABB "TUNGUZ-METEOR" ?

1984. február 26-án este egy tűzgömb lángolt fel Szibéria felett mintegy 100 km magasságban. Eleinte egy nagy világító rakétára, majd egy nappali világosságot árasztó tűzgolyóra hasonlított, tűzcsóvát húzott az égbolton a Krasznojarszki, a Kamero-vói, a Novoszibirszki és a Tomszki Terület fölött. Később a golyó mögött egy hosszú, narancssárga színű csóva jelent meg. A meteor útját két-három kékeszöld árnyalatú fénykitörés kísérte. A meteor a Üsulim folyó fölött mintegy 10-12 km-es magasságban felrobbant, magjából vörös szikrák tömege vált ki. Ezek a föld felé repültek, de kialudtak, mielőtt elérték volna a felszínt. Az eközben keletkező léglökést több mint 150 km-es körzetben észlelték mennydörgésként.

Összességében ezt a képet sikerült összeállítani a több száz szemtanú sokféle, gyakran ellentmondásos beszámolója alapján. A tomszki egyetem és az SZTA Szibériai Tagozatának Geológiai és Geofizikai Intézete expedíciót indított a vidékre, hogy felkutatassa a felrobbant tűzgömb nyomait, esetleges darabjait. Az eseménynek sok szemtanúja volt, a meteor feltűnésekor már eléggé besötétedett, de még elég korán volt ahhoz, hogy az emberek aludni térjenek. A becsapódás helyére vonatkozó adatok azonban annyira eltérnek egymástól, hogy még a körzetét sem sikerült elfogadható módon körülhatárolni. A kutatók 600 km²-nyi mocsarat, járhatatlan bozótot kutattak át - egyelőre eredménytelenül.

Minthogy a tomszki tűzgömbjelenség pályája meglepő módon hasonlít az 1908-as Tunguz-meteoréra, a szemtanúk beszámolóit elemezve, feldolgozva talán az erre vonatkozó ismeretek is bővülnek. A "tomszki tünemény" a kutatók számára azért is nagyon érdekes, mert határozott elektrofonetikus tulajdonságaival is kitűnt. A szemtanúk nyomatékosan szólnak arról, hogy a tűzgömb repülését hangjelenségek kísérték. Ezek hol a levelek susogására, hol pedig arra hasonlítottak, amikor a szél egy fémlaszt rezegtet a tetőn. És ami a legmeglepőbb volt: a hangokat előbb /! / hallották meg, mint ahogyan a meteort megpillantották! Ezt a jelenséget a szakemberek ma már ismerik, magyarázatuk azonban még nincs rá.

Azt is több beszámoló valószínűsíti, hogy a tomszki meteor-nak nagyon erős "villamos tulajdonságai" voltak. Például azokon a területeken, ahol elrepült, tartós zavarokat észleltek a televíziós adások vételében. A Tomszki Területen lévő Minajevka faluban üzemműködés támadt a közvilágításban, ezenkívül a meteor pályája mentén sok lakóházban kiégték az égők, például az egyik lakás-ban egyszerre négy is.

/ÉT - '85/10. sz./

► TÉLI METEORRAJOK -- KÜLFÖLDÖN

A Geminidákról egyedül a finnek számoltak be, de ők is panaszkodtak a sok csapadékra - egyetlen rajt sem tudtak terveiknek megfelelően észlelni. Táblázatban közölték eredményeiket:

	U T	időtart.	Hmg	b%	spo.	Gem.	Obs.
1984. dec. 11/12.	18:50-19:35	40 ^m	3,90	10	1	2	VV
	22:50-23:21	30	4,70	15	1	1	PP
12/13.	15:35-16:35	55	4,90	10	2	5	VV
	22:07-22:38	30	4,70	15	2	5	PP
13/14.	15:40-16:20	36	4,89	10	2	4	VV
	15:53-19:23	148	6,18	15	2	51	PP
14/15.	16:00-16:38	35	6,00	20	3	2	PP
	19:50-20:10	18	3,90	10	0	2	MS

Hmg = az észlelés alatti átlag-határmagnitúdó

b% = a borultság foka

Obs. = az észlelők: VV - Ville Venäläinen
PP - Pekka Parriainen
MS - Markku Sihronen

Fényesség szerinti megoszlásuk	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	+6	össz.
	1	2	12	13	30	20	7	7	10	2	57

-.-.-.-.-.-

Quadrantidák: Neil Bone 1981 óta most látta első ízben a Quadrantidákat tiszta időben, hidegben:

	U T	időtart.	Hmg	spo.	Quad.	össz.
1985. jan. 1/2.	3:15-4:15	60 ^m	5,1	5	4	9
	2/3.	4:05-4:55	50	5,2	10	19
		5:00-6:00	60	5,5	10	29
		6:00-7:00	60	5,5	9	28
3/4.	5:50-6:50	60	5,4	9	2	11

Fényességeloszlásuk:

	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	össz.
sporad.	0	0	0	2	2	3	8	14	9	5	43
Quadr.	1	0	1	2	5	7	17	24	11	4	72

Egy 2 órás fotózás 29 mm-es f/2.8-as objektívvel Ektachrom 400-ra 1 sporadikus és 2 Quadrantida lefényképezését eredményezte.

/TA 250 Meteor Notes nyomán - mzs/

Frank Witte 16 éves német amatőr csillagász levelezne német nyelven magyar amatőrökkel. A csillagászati fényképzeés érdekli, szívesen cserélné saját készítésű felvételeket.

Címe: Frank Witte
Glogowess - Ring 8.
1220 Eisenhüttenstadt
D D R

-.-.-.-

Német, esetleg angol nyelven levelezne Karl-Heinz Stietzel német amatőr csillagász. Érdeklődési köre a napfizika, a bolygó- és mély-ég megfigyelés, illetve a műszertechnika. Külföldi kiadványok cseréje és levelezéssel történő kapcsolattartás egyaránt érdekli.

Címe: Karl-Heinz Stietzel
Str. der Einheit 97.
5504 Heringen/Helme
D D R

/Összeállította: Papp János, Bp./

ADOK - VESZEK

Eladó: 1 db 150/600-as f/4-es Newton-reflektor, fotoállványra szerelve, a hozzávaló 20 mm-es okulárral. Irányár: 4500.- Ft

Továbbá: 200/1600-as távcsőtükör, csőbe szerelt állapotban - állítólag $\lambda/16$ -os minőséggel.

- Bereczky Csaba
- Budakeszi, Petőfi u. 44.
- 2092

-.-.-.-

Keresem: a Föld és Ég 1981/5. és az 1983. évi első négy számot, ezek ugyanis hiányoznak gyűjteményemből. Aki tudna segíteni, kérem, a következő címre írjon:

- Turóczi Gábor
- Monor, Bem J. u. 16.
- 2200

-.-.-.-

Eladó: elköltözés miatt egy 300/1800-as Kvázi-Cassegrain távcső. A tengelykereszt csapos megoldással készült, óraművel ellátott. Az érdeklődőknek részletesebb felvilágosítást adok:

- Mokos Ferenc
- Súlysáp, Engels tér 5.
- 2241